

פרוטוקול מס' 7/ג

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
ג' בכסלו תשי"ח (26.11.1957)
בשעה 8.30

חברי הוועדה:

נ ר כ ח ו:

- ב. אזניה - היו"ר
- ע. איכילוב
- א. אלטמן
- ש. בבה
- א. י. גרינברג (סגן יו"ר הכנסת)
- א. וילנסקה
- ס. יזהר
- ח. למדן
- ג. מועדי
- מ. נורוק
- ג. שוקן
- ש. שורש
- א. תלמי

מוזמנים:

- ח"הכ ח. רובין
- מר ח. כהן - היועץ המשפטי לממשלה
- מר מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- מר א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

סדר-היום: הערותיו של ח"הכ רובין לפרק י"א בתקנון.

עם פתיחת הישיבה ברצוני להביע בשם הוועדה
ובשמי-אני את רגשי התנחומים שלנו לחבר-הכנסת

היו"ר ב. אזניה:

איכילוב, באבלו.

אנו עוברים להמשך הדיון בהערותיו של ח"הכ רובין

לפרק י"א בתקנון.

ס ע י ק 79(ב); 80:
=====

ח"הכ רובין מציע למחוק סעיף 79(ב).

היו"ר ב. אזניה:

ח. רובין:

אני מציע למחוק את הטעיף הזה משום שהוא מאפשר ליו"ר הוועדה בעצמו להכניס שינויים שונים בהצעת החוק, לאחר שהכנסת מקבלת הסתייגות. הוא יכול להחזיר את החוק לכנסת לקריאה שלישית בנוסח כזה שהמסתייג כלל לא רצה בו.

בענינים אלה אין כל מקום לגורם של הפתעה.

הדברים צריכים להיות ברורים. כאשר מגישים הסתייגות צריך לדעת מראש מה יהיה גורל החוק במקרה שההסתייגות מתקבלת. הממשלה רשאית תמיד, עם קבלת הסתייגות שאינה לרוחה, לקחת את החוק חזרה. אבל המסתייג צריך להכין מראש הצעה מדוייקת במקרה שהסתייגותו תתקבל והדבר יצריך תיקונים נוספים בסעיפים אחרים. במקרה שמתגלה בזמן הדיון בקריאה השניה דבר שאי-אפשר היה לראותו מראש, כי אז קיימת האפשרות, שקבעה אותה ועדת הכנסת, שהחוק יוחזר לוועדה בהסכמת הכנסת, לשם תיקון הליקוי. הטעיף הזה מקנה סמכויות רחבות מדי ליו"ר הוועדה, וכפי שהיא מנוסח עכשיו, קשה להבינו.

ע. איכילוב:

לאחר שח"כ הדביקאפנה את תשומת לבנו לסעיף זה, גם אני בדעה שהוא איננו במקומו. רק טענה אחת של ח"כ רובין איננה מבוססת: הוא אומר שיו"ר הוועדה יכול לתקן את החוק כפי שהוא רוצה. אין הדבר כך, כי בטעיף זה נאמר כמפורש "יו"ר הוועדה בשמה".

אני מציע להכניס את התיקונים הבאים בסעיפים 79 ו-80: סעיף 79 ישאר רק בן סעיף אחד, ואילו את סעיף 80 יש לחלק לכמה סעיפי משנה שבהם ייקבע שבא-כח הממשלה או יו"ר הוועדה רשאים לתבוע שהקריאה השלישית תתקיים מיד רק במקרה שלא בתקבלו הסתייגויות. במקרה של הסתייגות שנתקבלה תתקיים הקריאה השלישית בשבוע שלאחר הקריאה השניה, והוועדה תתכנס בינתיים ותכניס להצעת החוק את שינויי הנוסח המחוייבים בעקבות ההסתייגות שנתקבלה. אם הממשלה אינה מרוצה מן התקונים שהוכנס, היא יכולה - לפי סעיף 81 - לקחת את כל החוק חזרה.

אני מציע שנבקש מן היועץ המשפטי להביא לנו לישיבה הבאה נוטח חדש לסעיפים אלה, לפי רוח זו.

היו"ר ב. אזניה:

אני מציע שנדון על סעיפים 79 ו-80 יחד.

עד עשיו משרד המשפטים היה מגהץ את הטעון גיהוץ בעקבות ההסתייגויות שנתקבלו. פעם אחת הענין יצא לרבים (היוע"מ: פעמיים). פעם אחת זה היה בקשר למאסר התנאי, ואז בפעם הראשונה ראיתי מה קורה, ומה שקורה הוא זה: חותמים על החוק נשיא המדינה, ראש הממשלה או שר, והם בתום-לבב מקבלים על עצמם את האחריות שחוק זה הוא בנוסח שנתקבל ע"י הכנסת. אלא שאין זו אמת, משום שמה שהכנסת קיבלה, מה שהיה מונח לפנייה - גם כן בתום לבב - לא היה אותו דבר, משום שהיא לא ידעה מה בינתיים נשתנה ע"י זה שהיא קיבלה את ההסתייגות.

עלי להזכיר לחברי הוועדה שאני מאד התנגדתי להשעיית הקריאה השלישית, אך הוועדה קיבלה את זאת. התנגדתי לכך משום שידעתי שלא נצליח לנהוג כך, והנסיון עד היום הוכיח של יושבי-ראש הוועדות, בלי יוצא מן הכלל, מבקשים להקדים את הקריאה השלישית. ואם עושים זאת בכל מקרה - אין כל טעם בהוראה הזאת. רק אם ייאמר לכנסת, לפני שהיא מצביעה בקריאה השלישית, מה הם השינויים שהוכנסו בחוק בעקבות ההסתייגות, והדברים יירשמו בפרוטוקול, רק אז יוכל נשיא המדינה בתום-לבב לחתום שהכנסת קיבלה את השינויים. אחרת - הכנסת לא קיבלה את השינויים.

אני מציע שבחליט עכשיו איך מפרידים בין הקריאה השניה לבין הקריאה השלישית. אני מוכן לעזור בניסוח לח"כ רובין ולשנות את סעיף 79 כדי שיהיה ברור שהיו"ר אומר את הדברים על דעת הוועדה, וכי יש להודיע במפורש לכנסת מה הם הסעיפים שנשתנו בעקבות אותה הסתייגות שנתקבלה.

ש. שורש:

אם ניתן הדבר, יש להניח בפני חברי-הכנסת את הנוסח המתוקן עליו הם מצביעים בקריאה השלישית, כדי שידעו על מה הם מצביעים. (מ. רוזטי: הדבר ניתן להעשות). אם לא נתקבלו הסתייגויות, הרי מצביעים על אותו נוסח שנתקבל בקריאה השנייה, אך במקרה שנתקבלו הסתייגויות, והקריאה השלישית מתקיימת שבוע לאחר מכן, יש להניח בפני חברי-הכנסת את הנוסח המתוקן במלואו.

א. י. גרינברג:

חברי-הכנסת אינם יכולים לדעת מראש מה יהיו התיקונים המחוייבים בחוק בעקבות הסתייגות שנתקבלה. על-כן יש להודיע להם, כדי שידעו על מה הם מצביעים.

מ. רוזטי:

אני תומך בדעתו של ח"כ איכילוב שיש לבחון את כל הבעיה של השתיית הקריאה השלישית. אני הייתי אחד מן הלוחמים בעד הנהגת הדחיה הזאת, כי רציתי להביא לידי כך שחברי-הכנסת יצביעו על מה שמונח לפניהם. בפרלמנטים אחרים בעולם מצביעים אך ורק על מה שמונח בפני חברי הפרלמנט, ואפילו במקרה של דיון מדיני, מניחים בפניהם את הצעות הטיכום, ואין מטפסים בקריאתם מעל הבמה.

הנסיון הוכיח, כפי שכבר אמר יו"ר הוועדה, שכל יושבי-ראש הוועדות ביקשו לקיים מיד את הקריאה השלישית. בשבוע שעבר למשל, בדיון על חוק הניקוז, שלא היתה בו כל דחיה, ביקש יו"ר הוועדה לקיים את הקריאה השלישית מיד. בחוק זה נתקבלה הסתייגות אחת, ובסעיף אחד היו שתי גרסאות שהאחת מן נתקבלה. אח מצביעים מיד בקריאה השלישית, כיצד יכולים חברי-הכנסת לדעת איך נראה החוק לאחר שנתקבלה ההסתייגות והגירסא האחת? יכולה להיות טעות ונשיא המדינה יחתום על הטקסט הלא-נכון.

לדעתי, על הוועדות לקבוע את העקרון שבמקרה שאין הסתייגויות אפשר להצביע מיד על החוק, אבל במקרה שנתקבלו הסתייגויות או גרסאות, אין כל אפשרות לבקש הצבעה מידית. יכול גם להיות שיו"ר הוועדה, כאשר הוא מביא את החוק לקריאה השלישית מודיע לכנסת, שבמקרה שנתקבלה הסתייגות מסוימת, יצטרכו להכניס שינויים - והוא מציין אותם במפורש - ביתר סעיפי החוק. בשאלת גם השאלה מה קורה לאחר שדוחים את הקריאה השלישית לשבוע ימים - האם מספיק שהיו"ר בעצמו יעבור על החוק ויכניס את התיקונים הדרושים, או שיש לכנס את הוועדה כולה. אני מציע שהיו"ר עושה זאת בעצמו, אבל אם הוועדה מבקשת זאת, הוא מכנס אותה והיא מטפלת בדבר.

ש. בבה:

נראה לי שכולנו מאוחדים בדעה שיש לתקן את הנוסח, אלא שאיננו מאוחדים בדעה כיצד לתקנו. אני מציע להעביר את הבעיה לוועדת המשנה, שהיא תדון ותחליט. עלינו לזכור שיש מקרים שמתקבלות הסתייגויות ואין שהות לדחות את הקריאה השלישית, למשל בדיון בתקציב, המתקיים לפני נעילת המושב. יש צורך בשיקול נוסף.

ח. רובין:

שאלת אימות הנוסח אינה נוגעת לכאן. טעות יכולה תמיד להיות. זו בעיה כשלעצמה. הכלל צריך להיות שחבר-כנסת המציע הסתייגות בוועדה חייב לראות בפניו את האפשרות שהיא תתקבל ומראש להכין את כל התיקונים הדרושים בסעיפים האחרים. לא תתכן המתעה. אותו הדין חל גם על יו"ר הוועדה. לא ייתכן שבקריאה השלישית תקבל הכנסת נוסח אחר מזה שהיה לפנייה בקריאה השנייה, כי אז לא תהיה זו קריאה שלישית, אלא מהדורה שניה של הקריאה השנייה.

משרד המשפטים אינו רשאי לגהץ את החוק לאחר שהוא נתקבל בכנסת. אם נכנס שיבוש לחוק, תהיה הסיבה לכך אשר תהיה, והכנסת הצביעה עם השיבוש, צריך החוק להשאר כך. התיקון יכול להעשות רק ע"י תיקון בחוק. מבחינה משפטית תאורטית חתימת נשיא המדינה מאמתת את הנוסח שמתפרסם, שאכן זה הנוסח שנתקבל ע"י הכנסת. (מ. רוזטי: האם מישור יכול לטעון בפני בית-המשפט שאין זה הנוסח שנתקבל בכנסת?) לא.

(ח. רובין)

דוקא משום כך יש חשיבות רבה לחתימת הנשיא, כי אין כל הוכחה שלא כך נתקבל החוק בכנסת.

אני חוזר על מה שכבר אמרתי: במקרה שיש להכניס תיקונים לחוק, הוא מוחזר לוועדה לפי החלטת הכנסת. כל איתר הדברים יש לראותם מראש.

היור' ב. אזביה: תודה שעד עתה לא העלה איש את הבעיה הזאת בכנסת.

ח. רובין: עוד לא קרה מקרה שהצעתי הסתייגות בוועדה מבלי להציע את כל התיקונים האחרים הנובעים מקבלתה.

היוע"מ ח. כהן: חוץ ממך עוד חבר-כנסת אחד עושה זאת. האחרים - אינם נוהגים כך.

ג. שוקן: כאשר הסתייגות מתקבלת יש בזה תמיד גורם של הפתעה. אילו היתה הנחה שהסתייגות כזאת תתקבל, היתה הצעת התיקון מתקבלת בשלב של הדיון בוועדה.

אם תתקבל הצעתו של ח"כ רובין, יווצר מצב שהוועדה תצטרך לעבוד בנסיבות רבות לכל חוק, לכל מקרה שכל אחת מן הסתייגויות שהוצעו תתקבלנה. ויכולות להיות הסתייגויות רבות לחוק. לדעתי, אין להרחיק לכת עד כדי כך.

במקרה שהסתייגות שנתקבלה מצריכה שינויים בסעיפים אחרים, החוק חוזר ליועץ המשפטי של הממשלה מכין את החוק והוא מתקן את הסעיפים הסעונים תיקון, כדי להתאים את כל הנוסח של החוק להסתייגות שנתקבלה. אחר-כך מביאים את הנוסח המתוקן עוד הפעם לוועדה לשם אישור, ואישור זה צריך להיות - פחות או יותר - פורמלי, אלא אם כן יתברר שע"י התיקונים האלה הוכנסו לחוק עוד שינויים אחרים, מלבד השנוי שבא בעקבות ההסתייגות שנתקבלה בכנסת. בדרך כלל הוועדה תמסור לפנייה את השינויים האלה ותקבל אותם, ואז החוק יוכל להתקבל בקריאה השלישית. רק במקרה שהוועדה חושבת שהשינויים אינם נוגעים רק להסתייגות, יש לחזור על הקריאה השנייה והשלישית. אבל ברוב המקרים אין הדבר כך.

הנוסח המתוקן צריך להיות מונח לפני הכנסת, כדי שלא יתקבל נוסח שהכנסת לא בתכונה לו.

ח. למדן: אני מבינה שהכוונה היא להסתייגויות מהותיות.

היוע"מ ח. כהן: לא. דוקא לעניני נוסח.

ח. למדן: נראה לי שהכוונה היא דוקא לענינים מהותיים, ועל-כן יש לנסח את הסעיפים האלה כך שמצד אחד לא יגרמו להתגוננות-יותר בפני קבלת הסתייגויות, ומצד שני לא יגלגלו חוקים באמצעות הסתייגויות. אני מציעה שהחוק יוחזר לוועדה, אבל הנוסח המתוקן יוגש ע"י יו"ר הוועדה בחתימת המציע והמסתייג. לפעמים הסתייג איננו באולם ואינו יודע כלל שהסתייגותו נתקבלה. צריך בזה לתת את האפשרות למציע לחזור בו מהצעותיו, לאחר שהסתייגות נתקבלה, מאחר שהיא מהותית. בדרך זו אפשר יהיה להבטיח את הבעיה שעורר ח"כ בבה - התקציב - וגם את אימות הנוסח שעליו חותם הנשיא.

א. אלטמן:

יש להבדיל בין הסתייגויות הנוגעות לסעיף אחד בלבד, ובין הסתייגויות שהשפעתן נוגעת לסעיפים אחרים. במקרה הראשון הענין הוא פשוט, במקרה השני המצב מסתבך.

ההסתייגות באה מן הוועדה, ז.א. שהרוב לא הסכים לה, ואם מחזירים אותה לוועדה, היא שוב לא תקבל אותה.

ע. איכילוב:

הניסוח הוא כזה המאפשר לוועדה להכניס שינויים מחוייבים רק בעקבות ההסתייגות שנתקבלה.

היוע"מ ח. כהן:

החידוש שבסעיף 79(ב) הוא בזה שהיור מודיע על השינויים שהוכנסו בחוק. עד עכשיו זה נעשה מבלי שהיור הודיע על-כך. אתן לכם דוגמא: בחוק לתיקון דיני עונשין (בטחון המדינה) היה כתוב בנוסח שנתקבל ע"י הוועדה שאם מישהו עושה מעשה נגד מדינה זרה דינו כך וכך. הציע ח"ה רוננברג להוסיף פיסקה (ג) בסעיף זה מדינה ידידותית היא מדינה שישראל מקיימת יחסים איתה. בכל הסעיף לא דובר כלל על מדינה ידידותית. ההסתייגות היתה ברורה וכוונתו של ח"ה רוננברג היתה ברורה. אני לקחתי לעצמי רשות למחוק את המלה "זרה" בסעיף (א) ולכתוב ידידותית. (ח. רובין): לא הייתה רשאי לעשות זאת. הייתי רשאי כי זו היתה החלטת הכנסת.

ההסתייגות איבה מנוסחת ע"י היועץ המשפטי, הוא האחראי לנוסח החוק שנתקבל ע"י הוועדה. הנוהג בכנסת - ואני מצטער על זה - (אמת מקווה שהתקנון החדש סעיף 70(ג) הנותן לחברי הכנסת אפשרות לפנות ליועץ המשפטי ולעוזריו ולבקש עזרתם בניסוח ההסתייגויות, יביא תועלת בנידון זה) המצב הוא כזה שההסתייגויות מנוסחות ע"י חברי-הכנסת בעצמם. אינני בא בסרוניה על חברי-הכנסת שאינם יודעים לגסח את ההסתייגויות לא זו מלאכתם. אנחנו למדנו בשביל זה. אם הם רוצים לגסח הסתייגויות הם צריכים לפנות לאנשי המשפט וקם גם יידעו לצרף את כל השינויים הנובעים מכך. אבל עד עכשיו נהגנו ליברליות גמורה. כל חבר-כנסת יכול היה להסתייב ולהציע בהסתייגות מה שהציע.

אינני מתנגד לכך שבמקרה שהסתייגות נתקבלה תשתהה הקריאה השלישית לשבוע אחד והנוסח החדש יאושר ע"י הוועדה. (ח. רובין: ואם יש חילוקי-דעות בוועדה). אתה רק מנסה אותה. אני מסכים אתך. ההצעה כפי שעוררת אותה היא במקומה. אני מוכן לקבל את הסיכון הזה ולהחזיר את החוק לוועדה, אם נתקבלה הסתייגות. אני מציע את הנוסח הבא:

סעיף 79: כתום ההצבעה בכל סעיפי החוק תבוא מיד הקריאה השלישית, בה תצביע הכנסת, ללא ויכוח נוסף, על הנוסח הסופי של החוק כולו, כפי שנתקבל בקריאה השנייה; והוא כשלא נתקבלה הסתייגות בקריאה השנייה ולא הוצבע בה' על גירסאות שונות לסעיף אחד.

סעיף 80(א): נתקבלה הסתייגות בקריאה השנייה או הוצבע בה על גירסאות שונות לסעיף אחד, תתקיים הקריאה השלישית בשבוע שלאחר השבוע בו התקיימה הקריאה השנייה, והוועדה רשאית, לפני הקריאה השלישית להביא בהצעת החוק את שנויי-הנוסח המחוייבים בעקבות ההסתייגות או הגירסא שנתקבלה.

סעיף 80(ב): על אף האמור בסעיף משנה (א), רשאי נציג הממשלה או יור הוועדה בשמה לבקש, שהקריאה השלישית תתקיים מיד או שהקריאה השלישית תידחה לשבוע נוסף, או שתידחה לגמרי.

היור ב. אזניה:

אם מטאירים את האפשרות בידי יור הוועדה לבקש קיום מידי של ההצבעה השלישית, אין כל טעם בתיקון הזה, כי הם תמיד ישתמשו באפשרות זו. ברור לי שהשינויים המחוייבים על-ידי ההסתייגות שנתקבלה מוכרחים להיות בפרוטוקול. הם צריכים למשמע מעל במת הכנסת, אחרת לא הקנסת קיבלה את החוק הזה. אני מתנגד לכך שתנתן ליור הוועדה הזכות לדרוש את הקריאה השלישית מיד. אני גם אינני רואה כל צורך בכך שהוועדה תכניס את השינויים. אפשר לסמוך על היור ואין צורך שהוועדה כולה תתכנס.

ח. רובין: הדוגמא שהביא היוע"מ על הסתייגותו של ח"כ רוזנברג היא אוטיינית למקרה שלא צריך היה לקרות. זה דבר שהיה צריך לראותו מראש. זו היתה רשלנות מצד המציע, מצד היו"ר, מצד היועץ המשפטי ומצד כל חברי הוועדה.

ט. גב: לאחר כל הדברים שנאמרו כאן דעתי היא שיש למחוק את סעיף 79(ב). הוא נוגע לעניינים טכניים. וצוץ ח"כ שוקן. לא תמיד מתקבלות ההסתייגויות, וכאשר הן מתקבלות אין הן צריכות תמיד להיות נוגדות את החוק. לא כל חבר-כנסת צריך ללכת ליועץ המשפטי ולבקש ממנו שינסח את ההסתייגות. גם אצל היועץ המשפטי עלולה לקרות אותה טעות שהוא לא יראה מראש את משמעות קבלתה של ההסתייגות.

על-כן אני מציע למחוק את סעיף 79(ב).

ע. איכילוב: אני חוזר אל הצעתו של ח"כ גב שנועביר את העניין לוועדת המשנה. אנו צריכים להחליט כאן על העקרונות.

יהיה זה אבטורד שמשרד המשפטים יכין נוסחאות שונות לכל חוק, למקרה שכל אחת מן ההסתייגויות שנושמה לחוק הזה, תתקבל. לעומת זאת אני עומד על כך בתוקף שאם נתקבלה הסתייגות, יט להחזיר את החוק לוועדה, שהיא תכניס את השינויים הדרושים. אין זאת אומרת שהוועדה דנה בכל החוק מחדש. היועץ המשפטי יכניס את השינויים הדרושים והוא יביא אותם בפני הוועדה לאישורה. זה ענין לעשר דקות ותו לא.

אני מציע רק לקבוע כאן שבמקרים שתקפו של החוק יג באותו שבוע או שהכנסת יוצאת לפגרא באותו שבוע, רשאי ב"כ הממלא או יו"ר הוועדה לקשט שיקיימו את הקריאה השלישית מיד.

ח. רובין: הנוסח של היועץ המשפטי הוא טוב יותר מן הנוסח הקודם, אלא שאין הוא מספק אותי.

א. צידון: אנו הנהגנו נוהג חדש בזמן האחרון, כדי לאמת את הנוסח שמתקבל בכנסת. תחילה היינו נוהגים להחתיים את היועץ המשפטי על הנוסח שנתקבל בכנסת, לפי שהיינו מביאים אותו לחתימת יו"ר הכנסת ונשיא המדינה. עכשיו אנו מחתימים אותו על הסטנסיל, לפני שמדפיסים אותו ומניחים אותו על שולחן הכנסת. במקרה שמתקבלת הסתייגות, יש לתת אפשרות ליו"ר, אם הוא צורך בכך, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי, לבקש לדחות את הקריאה השלישית.

היו"ר ב. אזניה: עלינו להצביע על העקרון אם מפרידים בין הקריאה השניה והשלישית כאשר אין הסתייגויות, וכאשר כן מתקבלות הסתייגויות.

ה צ ב ע ה

ברוב דעות הוחלט שאין מפרידים בין הקריאה השניה והשלישית במקרה שלא נתקבלו הסתייגויות. במקרה שנתקבלה הסתייגות, או אחת משתי גרסאות, מפרידים בין הקריאה השניה והשלישית.

היו"ר ב. אזניה: עלינו לקבוע שאין רשות לדרוש קריאה שלישית מיידית, אלא במקרים מסוימים.

היוע"מ ח. כהן: אני מבקש לא למנות בתקנות את המקרים האלה, כי לא נוכל למצות את כולם. אני מבקש גם לא להסיק מסקנות מן הנסיון שהיה לנו בתקופה קצרה כל-כך. לכן אני מבקש להשאיר אפשרות זו בידי ב"כ הממשלה או יו"ר הוועדה.

הי"ר ב. אזניה:

אני מוכן להענות לבקשתו של היועץ המשפטי, משום שאני חש שהוא רואה לפניו מקרים שלא נוכל למצות אותם בתקנון, שבהם תהיה דחיפות ויהיה צורך לקיים את הקריאה השלישית מיד.

ע. איכילוב:

אני מציע שלא נחליט עכשיו, והיועץ המשפטי ישקול מחדש את הנוסח שהציע לנו, כי הוא מערער ומבטל את הכל. אני מציע שבנוסח הזה ייאמר שרק במקרים דחופים נשאים לבקש מיד את הקריאה השלישית. וי"ר הישג בה קובע אם אמנם יש דחיפות בענין.

ח. רובין:

בשבילי הבעיה העיקרית היא: מי עוסק בהוק בזמן ההפרדה? אני מציע שקודם כל יחליטו בענין זה.

היועץ ח. כהן:

עד עכשיו לא צריך היה לעסוק בזה.

ע. איכילוב:

לדעתי הענין הזה מוטכם. זה חוזר לוועדה.

הי"ר ב. אזניה:

זה לא מוטכם.

ח. רובין:

זוהי אחת השאלות המהותיות.

מ. רוזני:

אני מציע שבדרך כלל עוסק בזה יו"ר הוועדה, אבל אם חבר הוועדה רוצה שהוועדה תטפל בזה,

היא עושה זאת.

ח. רובין:

אינני מסכים.

ע. איכילוב:

גם אני אינני מסכים.

הי"ר ב. אזניה:

לדעתי אין כל צורך בוועדה שתעסוק בזה. איננו עוסקים כאן בחטיפות הדדיות. אני לוחם על זה שלא נכביד על הוועדות. הוועדה צריכה רק באופן פורמאלי להטיל על היושב-ראש, יחד עם היועץ המשפטי, כשם שהיא נוהגת לעשות במקרה שסעיפים בטלים. איננו זקוקים לציון מיוחד בתקנון של הטלה פורמאלית זו מטעם הוועדה.

ח. למדן:

בדרך כלל עושה זאת היושב-ראש, אבל אם יש תביעה מצד הוועדה, מטפלת בזה הוועדה.

ח. רובין:

אינני מבין את הוויכוח הזה. זוהי זכות אלמנטרית של הוועדה. גם הצעתה של ח"כ למדן

אינה מתקבלת על דעתי.

הי"ר ב. אזניה:

ואם אף חבר הוועדה אינו רוצה בזה?

ח. רובין:

תתכנס הוועדה ותסיים את המלאכה מהר.

ש. בבה:

הוועדה יכולה להתכנס ולייפות את כוחו של הי"ר.

ג. שוקן:

אני מציע שאת הנוסח המתוקן יביאו לידיעת הוועדה; יכניסו אותו לתיק ואם חברי הוועדה רוצים בכך, יקיימו דיון נוסף בוועדה.

ח. רובין:

יש חוקים שיש בהם מאות סעיפים, וחברי הוועדה לא יעברו על כולם.

הערות לתקנון -
פרק י"א

יו"ר הוועדה חשבו להעמיד לסדר-היום את ההסתייגויות
ומגירסאות. הוועדה רשאית לדון או לא לדון.

א. תלמי:

הוא צריך להעמיד את זה על סדר-היום רק אם יש
צורך בשינויים.

היוע"מ ח. כהן:

במקרה זאין צורך בשינויים - הוא יודיע על כך.

ע. איכ לוב:

אני מעמיד להצבעה את הנוסח של היוע"מ המשפטי
שלפיו שינויי נוסח יכולים לבוא רק על יסוד

היו"ר ב. אזניה:

דיון בוועדה.

ה צ ב ע ה

ברוב דעות נתקבל הנוסח של היוע"מ המשפטי.

ה ר ח ל ט

סעיפים 79 ו-80 ינוסחו כך:

79. כתום ההצבעה בכל סעיפי החוק תבוא מיד
הקריאה השלישית, בה תצביע הכנסת, ללא
ויכוח נוסף, על הנוסח הסופי של החוק
כולו כפי שנתקבל בקריאה השניה; והוא
כשלא נתקבלה הסתייגות בקריאה השניה ולא
הוצבע בה על גירסאות שונות לסעיף אחד.

80(א): נתקבלה הסתייגות בקריאה השניה או
הוצבע בה על גירסאות שונות לסעיף אחד,
תתקיים הקריאה השלישית בשבוע שלאחר
השבוע בו התקיימה הקריאה השניה, והוועדה
רשאית, לפני הקריאה השלישית, להביא
כהצעת החוק את שנויי הנוסח המחוייבים
בעקבות ההסתייגות או הגירסא שנתקבלה.

80(ב): על אף האמור בסעיף משנה(א), רשאי נציג
הממשלה או יו"ר הוועדה בשמה, לבקש,
במקרים מיוחדים, שהקריאה השלישית
תתקיים מיד או שהקריאה השלישית תידחה
לשבוע נוסף, והודעה על כך תמסר לכנסת.

מ. רוזסי: האם אין לקבוע שהחוק צריך להיות מונח על שולחן
הכנסת זמן מסוים, לפני שמצביעים עליו בקריאה
השלישית, כשם שנהוג לקוד לקריאה הראשונה והקריאה השניה?

היוע"מ ח. כהן: אין דומה הקריאה השלישית לקריאה הראשונה והשניה.
השינויים הבאים בנוסח הם אלה שהכנסת קיבלה אותם
תוך כדי ההצבעה על ההסתייגויות.

היו"ר ב. אזניה: אני אכנס את יו"ר הוועדות בהשתתפות היוע"מ המשפטי
על-מנת לתת תוכן לסעיף 80. אני אציע באותה ישיבה
שמראש, לפני קבלת חוק, יתייעצו יו"ר הוועדה עם היוע"מ המשפטי לממשלה
אין לנהוג כלפי החוק. אחרת קיבלנו הלכה שלא תבטל.

ס ע י ף 82:

ה' יו"ר ב. אזניה:

חבר-הכנסת רובין מערער על-כך שנותנים
לוועדת הכנסת את האפשרות להתיר לממשלה

להביא חוק שהיא לקחה בחזרה.

ח. רובין:

אם מתירים לוועדת הכנסת לעשות כך - פרושו
של דבר שהיא תמיד תענה לבקשת הממשלה, משום
שהשיקולים בוועדת הכנסת הם פוליטיים גרידא. לדעתי, אין הממשלה
יכולה להביא את אותה הצעת חוק באותו מושב חזרה לכנסת. בידי הממשלה
נמצא המכשיר שבו היא יכולה למנוע את קבלת החוק בכנסת: היא לוקחת
אותו חזרה. אבל היא איננה יכולה להביאו מחדש באותו מושב.

ע. איכילוב:

יש טעם רב לטענתו של ח"ה רובין. המקרה
היחיד שבו אפשר לביא אותו חוק חזרה באותו
מושב, הוא כאשר הממשלה מתחלפת. חוץ ממקרה זה אין לתת לממשלה את
האפשרות הזאת. הסייג של ועדת הכנסת אינו סייג, כי ועדת הכנסת תמיד
תחליט לפי בקשת הממשלה, שיש לה רוב בוועדה.

פ. יזרה:

בתקנון כתוב "הצעת חוק אחרת באותו נושא".
ז.א. שאין אפשרות להביא את אותה הצעת חוק,
אלא רק הצעה אחרת במקרה שוועדת הכנסת מתירה זאת.

א. תלמי:

אם זה יהיה כתוב בפרוטוקול כפרוש - אפשר
להסכים לכך.

ח. רובין: הפרוש הזה אינו נכון.

ש. ככה:

אפשר לנסח את הצעתו של ח"ה איכילוב כך:
הממשלה שהחזירה את החוק אינה רשאית להביאו
חזרה. הרעיון שאין להחזיר לכנסת חוק שנלקח חזרה באותו מושב, הועלה
לפני מספר שנים ע"י שר המשפטים. אינני רואה כל צורך בפשרה זו שלפיה
נוסח הסעיף הזה.

א. י. גרינברג:

גם הממשלה מבינה שיש טעם לפגם בדבר אם היא
מחזירה את החוק באותו מושב, אבל אם היא
בכל זאת עושה כך, סימן שיש לה סיבה להתעקשות זו. מדוע לא תנתן לה
אפשרות זו?

ה צ ב ע ה

ברוב דעות הוחלט לא לקבל את הצעת
השינוי של חבר-הכנסת רובין לסעיף 82.

ס ע י ף 81(א):

ה ר ח ל ט

לקבל את הצעת ח"ה רובין ולנסח את הסעיף כך:
כל עוד לא נתקבל החוק בקריאה השלישית, רשאית
הממשלה, בכל שלב של הדיונים, בוועדה או בסליאת
הכנסת, לחזור בה מהצעת החוק כולו, אם ע"י הודעה
בכנסת ואם ע"י הודעה בכתב ליו"ר הכנסת.

ס ע י ף 81(ב):

אני מציע למחוק את המלים "ימי פגרא לא יבואו
בסנין". אם זה בימי הפגרא, אפשר להודיע

ח. רובין:

על כך בכתב ליו"ר הכנסת.

הפגרא אינה זמן סתאים להודעות.

היו"ר נ. אזניה:

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט לא לקבל את
הצעתו של ח"כ רובין לסעיף 81(ב).

אני מודה לחבר-הכנסת רובין על הצעותיו

היו"ר נ. אזניה:

הישיבה ננעלה בשעה 10.45
=====